

вивчається, а також відкрито сприймати інший спосіб життя, порівнювати його з національною самобутністю рідної культури і використовувати знання про країну, мова якої вивчається.

Список використаних джерел

1. Кузьменко Ю. В. Вимоги до вправ для формування соціокультурної компетенції в учнів основної школи у процесі навчання англійського діалогічного мовлення / Ю. В. Кузьменко // Іноземні мови. – 2006. – № 2. – С. 6 – 15.
2. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах: підручник / колектив авторів під кер. С. Ю. Ніколаєвої – К.: Ленвіт, 1999. – 320 с
3. Рудакова Л. П. Навчання студентів розуміння соціокультурної інформації при читанні англійської художньої літератури у вищих мовних навчальних закладах : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / Рудакова Людмила Павлівна. – К., 2004. – 255 с.
4. Шукліна С. І. Сучасні підходи до формування англійських інтеркультурних навичок і вмінь у майбутніх учителів / С. І. Шукліна // Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія «Педагогіка та психологія». – Вип. 16. – К.: Видавничий центр КНЛУ, 2009. – С. 16–25.

УДК 37.091.322:374(043.2)

ШПЕНИК І. І.
БРИЖАК Н. Ю.

Мукачівський державний університет, Україна

ГУРТКОВА РОБОТА ЯК ОДНА З ФОРМ ПОЗАКЛАСНОЇ ТА ПОЗАШКІЛЬНОЇ РОБОТИ

З 1 вересня 2018 року вступила в дію Концепція Нової української школи, змінюються підходи до навчання. В Концепції визначено ключові компетентності – ті, яких кожен потребує для особистої реалізації, розвитку, активної громадянської позиції, і які здатні забезпечити особисту реалізацію та життєвий успіх протягом усього життя.

На сьогоднішній день перед закладами освіти стоять завдання про оновлення української національної творчості у різних її формах. Провідна значущість її полягає у впливі на мислення, думки школяра як інструмента пізнавальної діяльності, комунікативні якості як засобу духовного та ділового спілкування і творчі здібності як основного засобу самореалізації особистості. Розвиток творчого мислення учнів, їх пізнавальної діяльності, прагнення до пошуків досліджень – одна з важливих проблем оптимізації навчання і комплексного підходу до освітнього процесу, до використання різних форм позакласної та позашкільної роботи, зокрема гуртків.

У відповідності до Закону України «Про освіту» (Ст. 38, П. 1), позашкільна освіта і виховання становлять невід'ємну частину структури освіти і спрямовуються на розвиток здібностей талантів дітей, учнівської та студентської молоді, задоволення їх інтересів, духовних запитів і потреб у професійному визначенні. У процесі свого історичного розвитку позашкільна освіта і виховання набули певного досвіду, престижу і на сьогодні сформувались як невід'ємна частина цілісної системи освіти в Україні гуртках [1, с. 5].

Основною формою організованої навчальної діяльності у закладах позашкільної освіти, поряд з інноваційними формами, як зазначає Л. Бойко, залишаються заняття в гуртках [3, с. 5]. Отже, саме гуртки посідають провідну роль у позакласній та позашкільній роботі. Тому доцільно зосередити головну увагу на висвітленні дефініції «гурток».

У Великому тлумачному словнику сучасної української мови поняття «гурток» розглядається як організація осіб, об'єднаних для спільної діяльності, спільних занять [2]. У Законі України «Про позашкільну освіту» гурток трактується як «об'єднання учнів одного або різного віку, зацікавлених у додатковому отриманні знань» [4].

Зокрема, А. Макаренко основні свої ідеї відносно ролі гурткової роботи виклав у праці «Методика виховної роботи». Автор відзначав, що поділ дітей у гуртки і клуби повинен бути добровільним, з правом виходу із них будь-коли. Видатний педагог пропагував створення бібліотечних, драматичних, літературних, модельних, планерних, стрілкових, фізкультурних, хорових, а також гуртків образотворчого мистецтва та ін. В. Сухомлинський наголошував на необхідності створення науково-предметних, технічних, сільськогосподарських, спортивних гуртків.

Г. Пустовіт визначає поняття «гурток» як «основну традиційну форму реалізації змісту навчально-виховної роботи з дітьми та молоддю в позашкільних навчальних закладах різного спрямування» [5, с. 10].

Як доводять фахівці (Л. Бойко, Г. Пустовіт), діяльність гуртка ґрунтується, насамперед, на принципі добровільності та спільності інтересів дітей. Гурткова робота спрямована на певний вид навчальної та практичної діяльності. Гурток передбачає спільність дітей, об'єднаних значущою для них метою, де максимально повно забезпечуються належні умови для реалізації інтелектуального, духовного і фізичного розвитку дітей, відбувається процес соціалізації через адаптацію до умов реального життя, а також здійснюється реалізація творчого потенціалу в галузі позашкільної освіти. Педагогічна цінність гурткової роботи полягає в тому, що вона, в основному, зорієнтована на системне розв'язання проблеми організації вільного часу й дозвілля дітей та підлітків і задовольняє їх різноманітні інтереси, активізуючи пізнавальну діяльність школярів [1, с. 33].

В узагальненому трактуванні гурток розглядається як основна традиційна форма реалізації змісту позакласної роботи та позашкільної освіти і виховання учнів у нашій країні. Метою гурткової роботи є розширити та поглибити знання, здобуті на уроках, задовольнити потребу й цікавість дитини до певного виду діяльності, створити максимально комфортні умови для творчого, інтелектуального, духовного та фізичного розвитку дітей і учнівської молоді у вільний від навчання час, що охоплює задоволення їх освітніх потреб та підготовку дітей до майбутнього життя [1, с. 35].

Гурткова робота нерозривно пов'язана з освітнім процесом, який здійснюється на уроках, а тому вона повинна опиратися на теоретичні знання і практичні уміння та навички, які учні уже здобули під час навчання. На основі аналізу Наказу МОН України від 22.07.08р. №676 «Про затвердження Типових навчальних планів для

організації навчально-виховного процесу в позашкільному навчальному закладі системи Міністерства освіти і науки України» з'ясовано, що найбільш характерною особливістю гурткової роботи виступає її регламентація обов'язковими програмами. Така особливість, в повній мірі, надає діяльності гуртка гнучкості та дозволяє краще враховувати прагнення кожної дитини, яка відвідує заняття.

Отже, залучення учнів до гурткової роботи позитивно впливає на поглиблення теоретичних знань в обраній сфері, розвиває їх творчі здібності, виховує почуття краси та стимулює розвиток естетичних смаків і вподобань. Активна участь дітей у предметних гуртках суттєво полегшує сприйняття та засвоєння теоретичного матеріалу, розширює пізнавальну інформацію.

Список використаних джерел

1. Брижак Н. Ю. Методика гурткової та клубної роботи в загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладах : навчальний посібник / Н. Ю. Брижак. – Мукачево : Видавництво МДУ, 2017. – 126 с.
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / Уклад. і гол. ред. В. Т. Бусел. – К. ; Ірпінь : ВТФ «Перун», 2005. – 1728 с.
3. Вісник позашкільля. Методичний poradnik керівника творчого учнівського об'єднання / упорядник Л. Бойко. – Випуск № 7. – Львів, 2011. – 36 с.
4. Закон України «Про позашкільну освіту» // Освіта України. Нормативно-правові документи. – К., 2001. – С. 229–251.
5. Пустовіт Г. П. Позашкільна освіта: сутність, мета, перспективи / Г. П. Пустовіт // Рідна школа. – 2003. – №2. – С. 14 – 18.

УДК 378.013

ШПЕНИК І.І.,
МОЛНАР Т.І.

Мукачівський державний університет, Україна

МАЙСТЕРНІСТЬ ПЕДАГОГІЧНОГО СПІЛКУВАННЯ

Життя та розвиток кожної людини не мислиться без взаємодії з суспільством та навколишнім світом. Спілкування є невід'ємним елементом буття людини, природнім способом її існування. Особливо важливу роль виконує процес спілкування в педагогічній діяльності, де з його допомогою відбувається навчальний та виховний процес. Проблема педагогічного спілкування набуває особливої актуальності в умовах сучасного розвитку суспільства та пов'язується з гуманістичними тенденціями нової парадигми освіти.

У науковій літературі широко досліджені складові педагогічного спілкування. Зокрема, активно вивчаються процеси сприймання і розуміння в системі «вчитель-учень» (О. Бодальов, С. Кондратьєва); закономірності формування у педагога комунікативних умінь і навичок (В. Кан-Калик, Г. Ковальов, А. Добрович, О. Коропецька); комунікативна компетентність учителя (Ю. Ємельянов, І. Комарова, Х. Василичин) тощо.

На думку видатного російського психолога О. Леонтьєва, під педагогічним спілкуванням розуміють професійне спілкування вчителя з учнем на уроці і в позаурочний час (у процесі навчання і виховання), що має визначені педагогічні функції і спрямоване на створення сприятливого психологічного клімату, а також

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>